

РЕЙ БРЕДЪРИ МРАЗ И ОГЪН

Превод от английски: Венцислав Божилов, 2008

chitanka.info

I

През нощта се роди Сим. Лежеше и плачеше на студените камъни на пещерата. Кръвта пулсираше през тялото му с хиляда удара в минута. Растеше непрекъснато.

Майката трескаво пъхаше храна в устата му. Кошмарът на живота бе започнал. Почти веднага след раждането очите му загледаха будно и после, без напълно да разбира защо, се изпълниха с ярък, настоятелен ужас. Задави се от храната, закашля се и заплака. Огледа се сяпко.

Всичко бе потънало в гъста мъгла. Постепенно тя се разсея. Появиха се очертанията на пещерата. Появи се някакъв мъж, безумен, див и ужасен. Мъж с умиращо лице. Стар, съсухрен от ветрове, изпечен като кирпич в пещ. Беше приклепнал в отдалечения ъгъл на пещерата — бялото на очите му проблясваше, — заслушан в далечния вятър, виещ горе на скованата от мразовита нощ планета.

Без да сваля очи от мъжа, като от време на време трепваше, майката хранеше Сим със скални плодове, треви от долината и ледени висулки, отчупили се при входовете на пещерата. Той ядеше, унищожаваше, отново ядеше и ставаше все по-голям и по-голям.

Мъжът в ъгъла бе негов баща! Очите му бяха единственото живо нещо на това лице. Държеше груб кремъчен нож в изсъхналите си ръце, долната му челюст бе увиснала безчувствено.

После зрението му се разшири и Сим забеляза старците, седящи в тунела отгатък жилищния им кът. Започнаха да умират пред очите му.

Агонията им изпълни пещерата. Топяха се като восъчни изображения, лицата им хлътваха към остриите скули, зъбите им се оголваха. Преди минута лицата им бяха зрели, гладки, живи, напрегнати. А сега плътта им съхнеше и изгаряше.

Замята се в ръцете на майка си. Тя го задържа.

— Не, не — започна да го успокоява тихо, загрижено, като се оглеждаше дали това също няма да накара мъжа ѝ да се надигне

отново.

С бързо шляпане на боси крака върху камък бащата на Сим прекоси тичешком пещерата. Майка му изкрещя. Сим усети как го изтръгват от нея. Почувства как се търкаля върху камъните, пищеше с новите си влажни дробове!

Покритото с бръчки лице на баща му изникна над него. Ножът му бе вдигнат за удар. Бе като един от онези предродилни кошмари, които го бяха преследвали упорито в утробата на майка му. През следващите няколко ослепителни, невъзможни мига през ума му пробягваха мисли. Ножът бе вдигнат високо във въздуха, готов да го унищожи. А в новата главичка на Сим бушуваше въпросът за живота в тази пещера, за умиращите хора, за вехненето и безумието. Как така можеше да разбере всичко това? Новородено дете? Възможно ли бе едно новородено да мисли, да вижда, да разбира, да осмисля? Не. Това не бе редно! Бе невъзможно. Но ето че се случваше! С него. Беше жив от около час. А в следващия миг сигурно щеше да умре!

Майка му се метна върху гърба на баща му и изблъска ръката с оръжието. Сим долови ужасния прибой от емоции в изправените един срещу друг умове.

— Остави ме да го убия! — изкрещя баща му, дишаше тежко, сякаш ридаеше. — Защо му е да живее?

— Не, не! — Крехкото старо тяло на майка му се бе опънало по огромното туловище на мъжа и се мъчеше да му вземе оръжието. — Трябва да живее! Може да има бъдеще за него! Може да живее повече от нас и да бъде млад!

Баща му падна по гръб и блъсна каменното креватче. В него Сим видя някаква друга фигурка с блестящи очи. Момиченце, което тихо се хранеше, поднасяше храна към устата си с малките си ръчички. Сестра му.

Майка му измъкна ножа от хватката на мъжа си, стана, разплакана, и отметна разрошената си сива коса. Устните ѝ трепереха.

— Ще те убия! — каза тя, гледаше свирепо мъжа си. — Остави децата ми на мира.

Старецът се изплю уморено, горчиво, и погледна безразлично момиченцето в каменното креватче.

— Една осма от *нейния* живот така или иначе е отминала — изхриптя той. — А тя не знае. Какъв е смисълът?

Пред очите на Сим майка му сякаш започна да се преобразява, да приема измъчена, подобна на дим форма. Слабото кокалесто лице се разпадна в лабиринт от бръчки. Разтърси я болка и трябваше да седне до него, трепереше и притискаше ножа към изсъхналите си гърди. Подобно на старците в тунела, тя също остаряваше и умираше.

Сим плачеше непрестанно. Навсякъде около него цареше ужас. Нечий ум посрещна неговия. Инстинктивно погледна към каменното креватче. Сестра му Дарк отвърна на погледа. Умовете им се докоснаха като блуждаещи пръсти. Той се поотпусна малко. Започна да се учи.

Баща му въздъхна и затвори зелените си очи.

— Храни детето — изтощено рече той. — Побързай. Почти утро е, а днес е последният ден от живота ни, жено. Погрижи се да порасне.

Сим притихна и от ужаса към него започнаха да носят образи.

Тази планета бе най-близката до слънцето. Нощите изгаряха с мраз, дните бяха като горящи факли. Стихиен, невъзможен свят. Хората живееха в скалите, за да се спасят от невъобразимия лед и от пламъците на деня. Единствено на разсъмване и по залез-слънце въздухът бе ласкав, изпълнен с аромата на цветя, и тогава пещерните хора водеха децата си навън в голата камениста долина. На разсъмване ледът се топеше в потоци и реки, привечер огънят утихваше. В интервалите на умерената, годна за живот температура хората живееха, тичаха, играеха, обичаха, свободни от пещерите; целият живот на планетата внезапно разцъфваше. Моментално никнеха растения, в небето се понасяха птици като хвърлени камъни. По-малки животинки с крака тичаха обезумяло по скалите; всичко се опитваше да изживее живота си в краткия час на отдих.

Това бе непоносима планета. Сим го разбра само няколко часа след раждането си. Расовата памет разцъфтя в него. Щеше да прекара целия си живот в пещерите, с два часа на ден на открито. Тук, в тези пълни с въздух канали, щеше да разговаря, да разговаря безспирно със съплеменниците си, без да мигне нито за миг, да мисли, да мисли, да лежи по гръб и да сънува. Но не и да спи.

И щеше да живее точно осем дни.

Каква жестока мисъл! Осем дни. Осем къси дни. Бе неправилно, невъможно, но факт. Още в утробата на майка му някакво расово

познание или странен далечен глас му бе казал, че се развива и оформя бързо и че скоро ще се роди.

Раждането е бързо като удар с нож. Детството отлита за миг. Юношеството трае колкото проблясъка на мълния. Възмъжаването е сън, зрелостта — мит, старостта — неотвратима бърза реалност, смъртта — стремителна неизбежност.

След осем дни ще бъде полусляп, съсухрен и умиращ като баща си, който сега стоеше и гледаше смутено собствената си жена и деца.

Този ден бе една осма от целия му живот! Трябваше да се наслаждава на всяка секунда от него. За да натрупа знания, трябваше да се разрови в мислите на родителите си.

Защото след няколко часа те щяха да са мъртви.

Това бе ужасно нечестно. Нима такъв е целият живот? Нима преди да се роди не бе сънувал дълъг живот, долини не от изгорен камък, а покрити със зелена растителност и с умерен климат? Да! А щом го бе сънувал, значи би трябвало да е истина. Как да потърси и намери продължителния живот? Къде? И как може да постигне такава огромна и тежка задача само за шест къси, бързо отлитащи дни?

Как народът му се е озовал в такива условия?

Видя образ, сякаш някой бе натиснал копче. Метални зърна, пръснати в космоса от далечен зелен свят, борещи се с дълги пламъци, рухващи върху тази сурова планета. От разбитите им корпуси се изсипват мъже и жени.

Кога? Много отдавна. Преди десет хиляди дни. Оцелелите се скрили в скалите от слънцето. Огън, лед и потоци отнесли останките от огромните метални зърна. Оцелелите били оформени и преобразявани като желязо в ковачница. Слънчевата радиация ги изпълвала. Пулсът им се ускорил на двеста, петстотин, хиляда удара в минута. Кожата им станала дебела, съставът на кръвта им се променил. Старостта настъпвала смазващо бързо. В пещерите се раждали деца. Процесът ставал все по-бърз и по-бърз. Подобно на целия див живот на планетата, мъжете и жените от катастрофата започнали да живеят по една седмица, обричайки децата си на същото.

Значи това е животът, помисли си Сим. Мисълта не бе изречена в мозъка му, тъй като не познаваше думите — познаваше единствено образите, старата памет, съзнаването, телепатията, способна да проникне през плът, скала и метал. На някакъв етап в промяната си те

бяха развили телепатия и расова памет — единствените добри дарове, единствената надежда сред целия ужас. И тъй, помисли си Сим, аз съм петхилядният в дългата редица безполезна синове. Какво мога да сторя, за да се спася от умирање след осем дни? Има ли изход?

Очите му се разшириха — появи се нов образ.

Отвѣд тази долина и скали, върху ниска планина, лежеше съвършено запазено цяло метално зърно. Космически кораб, неподвластен на ръждата, недокоснат от лавините. Напуснат, цял, непокътнат. Единственият от всички кораби, който бе все още едно цяло, все още годен за използване. Но се намираще прекалено далеч. Вътре нямаше никой, който би могъл да помогне. Значи този кораб на далечната планина бе съдбата, към която щеше да се стреми. Той бе единствената надежда за спасение.

Умът му се раздвижи.

В тази скала, дълбоко долу, затворени и изолирани, работеха неколцина учени. Трябваше да отиде при тях, когато станеше достатъчно голям и мъдър. Те също мечтаеха за измъкване, за дълъг живот, за зелени долини и умерен климат. Те също гледаха с копнеж към далечния кораб в планината, чийто метал бе тъй съвършен, че оставаше неподвластен на ръжда и време.

Скалите изстенаха.

Бащата на Сим вдигна ерозиралото си, лишено от живот лице и каза:

— Съмва се.

II

Зората разпусна огромните гранитни мускули. Това бе времето на лавината.

В тунелите отекна звукът от бягащи крака. Възрастни и деца с нетърпеливи и жадни очи се бутаха навън, към утрото. Някъде отдалеч се чу грохот на скала, писък, тишина. Лавините бяха започнали да се свличат по склоновете. Камъни, които бяха чакали времето си милиони години, поемаха надолу като една канара, но се разбиваха на хиляди шрапнели и нагорещени от триенето парчета по дъното на долината.

Всяка сутрин поне един човек попадеше в пороя.

Скалният народ предизвикваше лавините. Това добави още едно вълнение в и без това краткия им, бурен и изпълнен с опасности живот.

Сим усети как баща му го сграбчва. Пренесе го хиляда метра в тунела към мястото, откъдето струеше дневна светлина. В очите на баща му гореше безумие. Сим не можеше да помръдне. Усети какво ще се случи. Майка му бързаше отзад със сестра му Дарк.

— Чакай! Внимавай! — викна тя на мъжа си.

Сим почувства как баща му се навежда и се ослушва.

Високо горе се усети трус, нещо потръпна.

— Хайде! — изкрещя баща му и изскочи навън.

Отгоре им падаше лавина!

Възприятията го затрупваха все по-бързо и по-бързо — рухващи стени, прах, объркване. Майка му изкрещя! Последва раздрусване, пропадане.

С една последна стъпка бащата на Сим го изнесе навън. Лавината с грохот продължи зад него. Входът на пещерата, където бяха останали Дарк и майка му, бе задръстен от камъни и две канари, всяка поне петдесет килограма.

Тръсъкът на лавината утихна до шепота на тънка струйка пясък. Бащата на Сим избухна в смях.

— Успяхме! За Бога! Останахме живи! — Погледна презрително скалата и плю. — Пфу!

Майка му си запробива път през камъните със сестра му Дарк и започна да ругае съпруга си.

— Глупак! Можеше да убиеш Сим!

— И все още мога! — озъби се баща му.

Сим не ги слушаше. Бе пленен от останките от лавината пред следващия тунел. Изпод купчина камъни течеше кръв и попиваше в земята. Не се виждаше нищо друго. Някой бе изгубил играта.

Дарк тичаше с гъвкавите си ловки крачета, гола и уверена.

Въздухът в долината бе като филтрирано между планините вино. Небето — непокорно синьо; не нажежената до бяло атмосфера на деня или черно-пурпурното сияние на нощта, обсипано с болнаво мъждукащи звезди.

Това бе останал след прилив вир. Място, където вълните на различните ужасни температури се разбиваха и се отдръпваха. Сега вирът бе спокоен, прохладен, и всичко живо се мъчеше да излезе.

Смях! Чу го някъде в далечината. Но защо? Как бе възможно някой от сънародниците му да намира време за смях? Може би по-късно щеше да разбере причината.

Внезапно долината пламна в ярки цветове. Растителният живот, стоплен в прибързаната утрин, се бе събудил и изскачаше от най-неочаквани места. Цъфтеше пред очите им. Бледозелени пипалца се появяваха върху голите скали. Секунди по-късно между острите листа се виждаха узрели плодове. Бащата даде Сим на майката и събра мимолетната, недълговечна реколта; аленочервени, сини и жълти плодове запълваха кожената торба, която висеше на кръста му. Майката дъвчеше влажните нови треви и ги слагаше на езика на Сим.

Възприятията му бяха наострени до краен предел. Жадно попиваше знанието. Осмисляше любов, брак, обичаи, гняв, уважение, ярост, егоизъм, отсенки и тънкости, реалности и отражения. Всяко нещо подсказваше нещо друго. Зелените растения завъртяха ума му като жироскоп, търсец равновесие в свят, в който липсата на време го караше да търси и интерпретира сам. Лекият товар на храната му даваше познания за собственото му устройство, за енергията, за движението. Подобно на новоизлюпено птиче, той бе почти завършено, изпълнено със знание цяло. Наследствеността и телепатията, които подхранваха ума му, бяха причина за всичко това. Тази способност го възбуждаше.

Вървяха — майка, баща и двете деца, вдишваха миризмите, гледаха как птиците летят между стените на долината като запратени камъчета, и изведнъж бащата каза нещо странно.

— Помниш ли?

Какво да помни? Нима можеше да се забрави нещо преживяно за кратките седем дни от живота им! Съпруг и съпруга се спогледаха.

— Нима бе само преди три дни? — Жената трепна и затвори очи. — Не мога да повярвам. Толкова е нечестно.

Захлипа, после прокара длан по лицето си и прехапа напуканите си устни. Вятърът развяваше сивата ѝ коса.

— Сега е мой ред да плача. Твоят бе преди час!

— Един час е половин живот.

— Ела. — Тя хвана мъжа си за ръка. — Хайде да погледнем всичко. За последен път ни е.

— След няколко минути ще изгрее слънцето — каза старецът. — Трябва да се връщаме...

— Още съвсем мъничко — замоли се жената.

— Слънцето ще ни застигне.

— Тогава нека застигне мен!

— Нямах това предвид.

— Нищо нямам предвид, аз самата съм едно нищо! — изплака жената.

Слънцето идваше бързо. Зеленината в долината изгоря. От скалите задухаха изпепеляващи ветрове. Далеч, където слънчевите стрели се стоварваха върху скалните бастиони, огромните каменни повърхности се отърсваха от съдържанието си; лавините, които се бяха задържали преди, сега се освобождаваха и падаха като мантии.

— Дарк! — извика бащата. Дарк побягна по топлите камъни на долината, черната ѝ коса се развя зад нея като флаг. Присъедини се към тях с пълни шепи плодове.

Слънцето поръби хоризонта с пламък, въздухът се люшна застрашително и засвистя.

Пещерните хора побягнаха с викове, вдигаха падналите си деца, носеха огромни товари плодове и трева към дълбоките си скривалища. За няколко мига долината опустя. С изключение на едно малко дете, забравено от някого. Момченцето тичаше далеч по равните камъни, но

нямаше достатъчно сили; от скалите се носеше горещата вълна, а детето бе все още наред долината.

Цветята изгоряха, тревите се прибираха в пукнатините като изгорени змии. Семена се подмятаха и падаха във внезапните изпепеляващи пориви на вятъра, биваха засети дълбоко в процепите, готови да разцъфнат по залез, да дадат плод и отново да умрат.

Бащата на Сим гледаше как детето тича само по дъното на долината. Той заедно с жена си и двете си деца бе в безопасност при входа на тунела.

— Няма да успее — каза бащата. — Обърни се, жено. По-добре е да не се гледат подобни неща.

Извърнаха се. Всички с изключение на Сим, който бе зърнал блясъка на метал някъде далеч. Сърцето заблъска в гърдите му, зрението му се замъгли. Далеч отгук, на върха на ниската планина, едно от онези метални семена от космоса отразяваше ослепителната светлина! Сякаш един от сънищата му в утробата на майка му се бе сбъднал! Това бе неговото бъдеще! Неговата надежда за спасение! Именно натам щеше да тръгне след няколко дни, когато станеше — ама че странна мисъл — голям човек!

Слънцето изпълни долината като разтопена лава.

Малкото бягащо дете изкрещя, слънцето го изгори и писъкът замлъкна.

Внезапно остаряла, майката на Сим вървеше мъчително по коридора, поспря, протегна ръка, отчупи двете последни висулки, които се бяха образували през нощта. Подаде едната на мъжа си, другата остави за себе си.

— Да вдигнем последен тост. За теб, за децата.

— За *теб* — отвърна той. — За децата.

Вдигнаха висулките. Топлината разтопи леда в жадните им уста.

III

Цял ден слънцето сякаш гореше и изригваше в долината. Сим не го виждаше, но живите картини в умовете на родителите му бяха достатъчни, за да си представи дневния огън. Светлината течеше като живак, цвъртеше и изпичаше кухините, протягаше се навътре, но не проникваше достатъчно дълбоко. Осветяваше пещерите. Правеше ги приятно топли.

Сим се мъчеше да запази родителите си млади. Но колкото и да напрягаше ум и образ, те пред очите му се превръщаха в мумии. Баща му сякаш се разтваряше от един етап на старостта в друг. Същото ще се случи скоро и с мен, помисли си с ужас Сим.

Той пък растеше стремително. Усещаше движенията на собствените си органи. Хранеха го през цялото време, непрекъснато поглъщаше нещо. Започна да свързва думи към образите и процесите. Една от тези думи бе „любов“. Тя не бе някаква абстракция, а процес, лек дъх, аромат на сутрешен въздух, трепване на сърцето, извивката на държащата го ръка, изражението на надвесилата се над него майка. Виждаше процеса, после търсеше в лицето ѝ и намираше думата в мозъка ѝ. Гърлото му се готвеше да заговори. Животът го буташе, увличаше го напред към забвението.

Усещаше растежа на ноктите си, настройването на клетките, никненето на косата, издължаването на костите и сухожилията, нагъването на мекия блед восък на мозъка. При раждането мозъкът му бе чист като топче лед, невинен, небелязан, а миг по-късно, като ударен с камък, се напука и се покри с милионите пукнатини на мислите и откритията.

Сестра му Дарк тичаше с други оранжерийни деца, без да спира да яде. Майка му трепереше над тях, не слагаше нищо в уста. Нямахше апетит, очите ѝ бяха като покрити с паяжина.

— Залез — произнесе най-сетне баща му.

Денят свърши. Светлината угасваше, чу се вой на вятър.

Майка му стана.

— Искам да видя външния свят още веднъж... само още веднъж... — Взираше се сяпо, трепереше.

Баща му лежеше до стената със затворени очи.

— Не мога да стана — едва чуто рече той. — Не мога.

— Дарк! — изграчи майката и детето изприпка при нея. —
Вземи. — Подаде ѝ Сим. — Пази го, Дарк, храни го, грижи се за него.

Докосна го нежно за последен път.

Дарк не каза нито дума. Прегърна Сим, огромните ѝ зелени очи проблеснаха влажно.

— Вървете — каза майка ѝ. — Изнеси го навън за залеза. Наслаждавайте се. Съберете храна, яжте. Играйте.

Дарк тръгна, без да се обръща назад. Сим се изви в ръцете ѝ, гледаше над рамото на сестра си с невярващи очи. Извика и някак успя да накара устните си да произнесат първата му дума.

— Защо...?

Видя как майка му замръзна.

— Детето проговори!

— Да — каза бащата. — Чу ли го какво каза?

— Чух — тихо отвърна майката.

Едва-едва, олюлявайки се, майка му бавно тръгна по каменния под и легна до притихналия си съпруг. Това бе последният път, когато Сим видя родителите си да се движат.

IV

Ноцта дойде и отмина, настъпи вторият ден.

Телата на всички умрели през ноцта бяха отнесени в погребална процесия до върха на един малък хълм. Шествието бе дълго, труповете — много.

Дарк вървеше, хванала Сим за ръка. Беше проходил само час преди разсъмване.

От хълма Сим отново видя далечното метално зърно. Никой не погледна към него, никой не го спомена. Защо? Някаква причина ли имаше? Може би бе мираж? Защо не тичаха към него? Защо не го почитаха? Защо не се опитваха да стигнат до него и да отлетят в космоса?

Произнесоха се погребални речи. Телата бяха оставени на земята — след няколко минути слънцето щеше да ги кремира.

После всички се обърнаха и се втурнаха надолу по склона, жадни да получат своите няколко минути тичане, игра и смях в свежия въздух.

Дарк и Сим цвъртяха като птичета, хранеха се сред скалите и си предаваха един на друг наученото за живота. Това бе неговият втори и нейният трети ден. Както винаги, и двамата бяха подгонени от бурния темп на живота.

Сега той обърна към него друга своя страна.

Петдесет млади мъже изтичаха от скалите, въоръжени с остри камъни и кремъчни ножове. С викове се затичаха към черната линия ниски скали в далечината.

„Война!“

Мисълта се оформи в мозъка на Сим. Разтърси го до основи. Тези мъже тичаха да се бият, да убиват при малките черни скали, където живееха други хора.

Но защо? Нима животът не бе достатъчно кратък и без борби и убийства?

Чу в далечината звуците от сблъсъка и стомахът му се сви.

— Защо, Дарк, защо?

Дарк не знаеше. Може би щяха да разберат утре. Сега грижата им бе да се хранят и да поддържат живота си. Дарк бе като гущерче, непрекъснато изкарващо езиче навън, непрекъснато гладно.

Бледи деца тичаха навсякъде около тях. Едно приличащо на бръмбарче момче забърза нагоре по камъните, събори Сим и му отмъкна една особено апетитна червена ягода, която бе открил под една скала.

Детето захапа бързо плода, преди Сим да успее да се изправи. Сим се нахвърли несигурно върху него, двамата паднаха в нелепа бърканица и за затъркаляха, докато Дарк не ги раздели с писъци.

На Сим му течеше кръв. Част от него стоеше настрана като някакъв бог и казваше: „Това не бива да се случва. Децата не трябва да постъпват така. Това е неправилно!“

Дарк плесна малкия натрапник.

— Махай се! — викна тя. — Как се казваш, лошо момче?

— Кайън — разсмя се момчето. — Кайън, Кайън, Кайън!

Сим го гледаше с цялата ярост, на която бе способно малкото му неопитно лице. Задушаваше се. Това бе негов враг. Сякаш бе чакал врагът му да се появи като на сцена. Вече разбираше лавините, горещината, студа, краткостта на живота, но това бяха неща от обкръжаващия свят, от декора — неми, екстравагантни прояви на безсъзнателната природа, чиято единствена мотивация бе гравитацията и радиацията. А ето че в лицето на този цвъртящ Кайън бе разпознал мислещ враг!

Кайън побягна, после спря и се обърна.

— Утре ще съм достатъчно голям, за да те убия! — викна подигравателно.

И изчезна зад скалата.

Покрай Сим пробягаха със смях още деца. Кой от тях щяха да му станат приятели и кои — врагове? Как изобщо бе възможно за този невъзможно кратък живот да се създадат приятели и врагове?

Дарк прочете мислите му и го помъкна със себе си. Докато търсеха храна, шепнеше яростно в ухото му:

— Враговете се получават от неща като откраднатата храна. Подариш ли дълъг стрък трева, ще спечелиш приятел. Врагове се създават и заради мнения и мисли. За пет секунди можеш да си

спечелиш смъртен враг. Животът е толкова кратък, че враговете трябва да се създават бързо. — Разсмая се с ирония, странна за толкова младо създание, пораснало преди полагащото му се време. — Трябва да се биеш, за да се защитиш. Някои суеверни хора ще се опитат да те убият. Съществува едно нелепо поверие, че ако убиеш някого, ще се сдобиеш с жизнената енергия на жертвата си и така ще продължиш живота си с още един ден. Разбираш ли? Докато се вярва в това, ти си в опасност.

Но той не я слушаше. От ятото крехки момичета, които утре щяха да станат по-високи и по-тихи, вдругиден щяха да се оформят, а на следващия ден да си имат съпрузи, се отдели момиче с коса като виолетово-син пламък и привлече вниманието на Сим.

Изтича край тях, закачи го, телата им се докоснаха. Очите ѝ, бели като сребърни монети, блеснаха към него. Сим разбра, че е намерил приятел, любов, съпруга, онази, която след седмица щеше да лежи редом с него на погребалната клада, докато слънцето смъква плътта от костите им.

Само един кратък поглед, но той сякаш ги накара да замръзнат наред движението.

— Как се казваш? — викна той след нея.

— Лайт! — засмяно отвърна тя.

— Аз съм Сим — рече той, объркан и смутен.

— Сим! — повтори тя, докато тичаше напред. — Ще го запомня!

Дарк го смушка в ребрата.

— Ето, *яж* — каза на разсеяното момче. — Яж или никога няма да пораснеш достатъчно, че да я настигнеш.

Буквално от нищото се появи Кайън.

— Лайт! — подразни го той, подскачаше от крак на крак. — Лайт! Аз също ще го запомня!

Висока и стройна като тръстика, Дарк тъжно клатеше абаносовото си облаче коса.

— Виждам какъв ще бъде животът ти, Сим. Скоро ще ти трябват оръжия, за да се биеш за тази Лайт. А сега бързо — слънцето приближава!

V

Измина една четвърт от живота му! Бебето бе останало в миналото. Вече бе момче! По залез-слънце върху долината се изсипаха бурни порои. Гледаше как дъното ѝ се насича от нови реки, заобикалящи планината с металното зърно. Запази знанието за понататък. Всяка нощ имаше нова река, ново корито.

— Какво има оттатък долината? — попита Сим.

— Никой не е ходил там — обясни Дарк. — Всички опитали се да достигнат равнината или замръзвали, или изгаряли. Познаваме единствено земята на половин час тичане от това място. Половин час в едната посока и половин час в другата.

— Значи никой не е стигал до металното зърно?

Дарк се изсмя подигравателно.

— Учените се опитват. Глупаци. Не им стига ум да се откажат. Безсмислено е. Прекалено е далеч.

Учените. Думата го развълнува. Почти бе забравил видението, което бе имал в миговете преди и след раждането си.

— А къде се намират учените? — въодушевено попита той.

Дарк извърна поглед.

— И да знаех, нямаше да ти кажа. Ще те убият с опитите си! Не искам да ходиш при тях! Живей си живота, не го скъсявай наполовина, като се опитваш да стигнеш онова глупаво метално нещо на планината.

— Тогава ще науча от някой друг къде са!

— Никой няма да ти каже! Те мразят учените. Ще трябва сам да си ги намериш. И после какво? Ще ни спасиш ли? Давай, момченце, спаси ни!

Лицето ѝ бе навъсено; половината от живота ѝ вече бе отминал.

— Не можем просто да седим, да говорим и да ядем — възрази той. — И *нищо* друго.

Скочи на крака.

— Хайде, върви да ги търсиш! — ядно му рече тя. — Ще ти помогнат да забравиш. Да, да. — Направо изплю думите. — Да забравиш, че животът ти ще свърши само след още няколко дни!

Сим тичаше из тунелите и търсеше. Понякога изпитваше нещо като предчувствие, че знае къде са учените. Но всеки път, когато питаше в каква посока е пещерата им, биваше помитан от вълна гневни мисли, объркване и негодувание. Та нали именно учените бяха виновни, че се намират в този ужасен свят! Сим трепваше под бомбардировката ругатни и проклетия.

В една централна зала тихо приседна с останалите деца да слуша разговорите на възрастните. Това бе времето на обучението, Времето на разговорите. Макар и да се дразнеше от забавянето, макар нетърпеливостта му да растеше, макар животът да прелиташе край него и смъртта да приближаваше като черен метеор, той знаеше, че умът му се нуждае от знания. Ето защо тази нощ бе нощта на училището. Но въпреки това едва се удържаше на едно място. Оставаха му само *пет* дни живот.

Кайън седеше срещу Сим и го гледаше дръзко и предизвикателно.

Лайт се появи между двамата. За изминалите няколко часа бе станала по-уверена, по-нежна, по-висока. Косата ѝ блестеше по-ярко. Усмихна се и седна до Сим, без да обръща внимание на Кайън. От това Кайън се вцепени и престана да яде.

Разговорите започнаха, изпълниха стаята. Бързи като ударите на сърцето — хиляда, две хиляди думи на минута. Сим учеше, главата му се пълнеше. Не затвори очи, но изпадна в нещо като дрямка, която почти напомняше просъницата и отпадналостта в майчината утроба. Думите звучаха като фон и изплитаха гоблена на познанието в главата му.

Сънуваше зелени поляни без камъни, целите покрити с трева — просторни, ширнали се с лекота към изгрева без никакъв намек за смразяващ, безмилостен студ или миризмата на кипнала скала и изгорена земя. Вървеше през зелената поляна. Над него прелитаха метални зърна. Всичко бе бавно, бавно, много бавно.

Птици бяха накацали по клоните на гигантски дървета, на които са им били нужни сто, двеста, пет хиляди дни, за да израснат. Всичко си оставаше на мястото, птиците не трепваха нервно при първия намек за слънце, нито пък дърветата се свиха уплашено, когато ги докоснаха първите лъчи.

Хората в съня се разхождаха, рядко тичаха, сърцата им биеха бавно, а не в безумен трескав ритъм. Тревата си оставаше трева и не изгаряше като факла. Хората говореха за утрешния ден и живеене, а не за утрешния ден и умиране. Всичко изглеждаше толкова познато, че когато усети как някой го хваща за ръката, Сим реши, че това е просто част от съня.

Ръката на Лайт лежеше в неговата.

— Сънуваш ли? — попита тя.

— Да.

— Нещата са балансирани. За да изравнят нещата, за да уравниесят несправедливостта на живота, умовете ни се затварят в себе си и намират нещо хубаво за виждане.

Той заудря с юмрук по каменния под.

— Това не прави нещата честни и справедливи! Мразя го! Напомня ми, че съществува нещо по-добро, нещо, което съм изгубил! Защо не си останем невежи!? Защо не живеем и не умираме, без да знаем, че животът ни не е нормален?

Дишаше тежко през полуотворената си изкривена уста.

— Всяко нещо си има смисъл — каза Лайт. — Това ни дава цел, кара ни да работим, да кроим планове, да се опитваме да намираме изход.

Очите му пламтяха като горещи изумруди.

— Изкачвах се по склона на един покрит с трева хълм. Много бавно — рече той.

— Същия, по който се разхождах и аз преди час ли? — попита Лайт.

— Може би. Или най-малкото много прилича на него. Сънят е по-добър от действителността. — Той присви очи. — Гледах хората и те не се хранеха.

— И не говореха?

— И не говореха. А ние винаги ядем, винаги говорим. Понякога онези хора от съня лежат със затворени очи, без да помръдват нито

мускул.

Докато Лайт го гледаше, стана нещо ужасно. Представи си как лицето ѝ потъмнява, набръчква се, изкривява се във възлите на старостта. Косата ѝ се развяваше като сняг около ушите ѝ, очите — като обезцветени монети, хванати в паяжината на миглите ѝ. Зъбите изчезнаха зад устните, нежните ѝ пръсти увиснаха като овъглени вейки от атрофиралите ѝ китки. Красотата се съсипваше и изчезваше пред очите му. Хвана я и извика — представи си с ужас, че и собствената му ръка е съсухрена.

— Сим, какво има?

Слюнката в устата му пресъхна от вкуса на думите.

— Още пет дни...

— Учените.

Сим трепна. Кой каза това? Някакъв висок мъж говореше в слабата светлина.

— Учените ни стовариха на този свят и досега са пропилили хиляди животи, огромно количество време. Напълно безсмислено. Безсмислено. Търпете ги, но не им давайте времето си. Не забравяйте, че ще живеете само веднъж.

Къде бяха тези омразни учени? Сега, след Обучението, след Времето на разговорите, той бе готов да ги намери. Най-сетне знаеше достатъчно, за да започне своята борба за свободата, за кораба!

— Сим, какво правиш?

Но Сим вече го нямаше. Ехото от бягащите му крака заглъхна в тунела от полиран камък.

Като че ли половината нощ бе загубена. Натъкна се на десетки задънени проходи. Много пъти го нападаха безумни младежи, жадни за жизнената му енергия. Суеверните им викове отекваха след него. Драскотините от алчните им нокти покриха цялото му тяло.

Намери каквото търсеше.

Половин дузина мъже, събрали се в малка базалтова пещера дълбоко в скалата. На масата пред тях имаше предмети, които макар и непознати, събудиха хармонични акорди в душата му.

Учените работеха на групи — старците вършеха важната работа, младите се учеха и задаваха въпроси; в краката им имаше три малки деца. Те бяха процес. На всеки осем дни имаше съвсем нова група

учени, работещи по един или друг проблем. Количеството свършена работа бе ужасно нищожно. Състаряваха се и умираха точно когато започваха съзидателния си период. Творческото време на един човек бе най-много дванайсет часа. Три четвърти от живота минаваше в учене, следваше кратък период на творчество, следван от старческо оглупяване, безумие и смърт.

Обърнаха се, когато Сим влезе.

— Нима имаме новобранци? — обади се най-възрастният.

— Не ми се вярва — отвърна един по-млад. — Изгонете го. Сигурно е някой от онези подстрекатели на война.

— Не, не — възрази старият и затътри босите си крака към Сим. — Ела, момче, ела тук. — Имаше дружелюбни очи, бавни очи, различни от тези на пъргавите обитатели на горните пещери. Сиви и спокойни. — Какво искаш?

Сим се поколеба и наведе глава, неспособен да издържи на спокойния, дружески поглед.

— Да живея — прошепна той.

Старецът тихо се разсмя. Докосна Сим по рамото.

— Да не би да си някаква нова порода? Или си болен? — запита го полу на шега. — Защо не играеш? Защо не се подготвяш за времето на любовта, брака и децата? Нима не знаеш, че утре вечер ще си почти възрастен? Не разбираш ли, че ако не внимаваш, ще пропуснеш живота си?

Млъкна.

Погледът на Сим се местеше при всеки въпрос. Примигна към инструментите на масата.

— Значи не трябва да съм тук? — попита той.

— Разбира се, че трябва — изгърмя гласът на стареца. — Но е цяло чудо, че дойде. Вече хиляда дни, откакто нямаме никакви доброволци! Наложил се сами да си отглеждаме учени, от затворената ни група! Преброй ни! Шестима! Шестима мъже! И три деца! Страшна сила сме, нали? — Старецът плю на каменния под. — Търсим доброволци, а хората ни викат „Намерете си някой друг!“ или „Нямаме време!“ И знаеш ли защо го казват?

— Не. — Сим трепна.

— Защото са егоисти. Разбира се, искат да живеят по-дълго, но знаят, че каквото и да направят, това няма да продължи техния

собствен живот. Може да гарантира по-дълъг живот на някои бъдещи потомци. Но те не искат да пожертват своята любов, кратката си младост, някой изгрев или залез!

Сим се опря на масата и каза сериозно:

— Разбирам.

— Нима? — Старецът го гледаше разсеяно. Въздъхна и нежно го потупа. — Да, разбира се. Вече е прекалено много да се очаква от някой да разбира. Ти си истинска рядкост.

Останалите ги наобиколиха.

— Аз съм Дайънк. Утре вечер Корт ще заеме мястото ми. По това време вече ще съм мъртъв. А през следващата нощ някой друг ще смени Корт, след което ще дойде твоят ред, ако работиш и вярваш... но първо ще ти дам един шанс. Ако искаш, върни се при другарите си по игра. Обичаш ли някое момиче? Върни се при нея. Животът е къс. Защо да те е грижа за неродените? Имаш право на младост. Върви, ако искаш. Защото ако останеш, през цялото време ще работиш, ще остаряваш и ще умреш, работейки. Но пък ще вършиш добро дело. Е?

Сим погледна към тунела. Някъде в далечината ревеше вятър, миришеше на готвено, чуваше се шляпане на боси крака, разнасяше се все по-вълнуващ смях на млади хора. Поклати нетърпеливо глава и очите му се напълниха със сълзи.

— Оставам.

VI

Третата нощ и третият ден отминаха. Настъпи четвъртата. Сим заживя живота на учените. Научи за металното зърно на върха на далечната планина. Чу за първите зърна — неща, наричани „кораби“, които се бяха разбили, и как оцелелите се скрили в скалите, започнали да остаряват бързо и в борбата си за оцеляване забравили всякакви науки. Механиката нямала шанс за оцеляване в такава вулканична цивилизация. За всеки човек съществуваше единствено СЕГА.

Вчерашният ден нямаше значение, утрешният се виждаше безпоощадно ясен в очите им. Но по някакъв начин радиацията, която бе ускорила стареенето, бе създала и телепатичното общуване, с чиято помощ новородените възприемаха знанията. Расовата памет, превърнала се в инстинкт, запазваше спомените за други времена.

— Защо не идем до кораба на планината? — попита Сим.

— Прекалено е далеч. Ще ни трябва защита от слънцето — обясни Дайънк.

— Опитвали ли сте се да измислите защита?

— Мехлеми и кремове, каменни костюми и птичи криле, а в последно време и груби метали. Нищо не помага. Може би след още десет хиляди поколения ще имаме метална броня със студена вода за охлаждане, която да ни защити при прехода до кораба. Но ние работим много бавно, на сляпо. Тази сутрин взимам инструментите си като зрял човек. Утре, умирайки, ги оставям. Какво може да направи човек за един ден? Ако иммахме десет хиляди души, проблемът би могъл да намери решение...

— Ще ида до кораба — рече Сим.

— И ще умреш — отвърна старецът. След думите на Сим в помещението се бе възцарила тишина. Сега всички се визираха в него. — Ти си много егоистично момче.

— Егоистично!? — възмутено възкликна Сим.

Старецът размаха ръка.

— Егоистичен по начин, който ми харесва. Искаш да живееш по-дълго и си готов да направиш всичко за това. Ще опиташ да стигнеш кораба. Но аз ти казвам, че е безсмислено. Но все пак, щом искаш, не мога да те спра. Поне няма да си като онези от нас, които отиват на война, за да спечелят още няколко дни живот.

— Война ли? — попита Сим. — Как е възможно тук да има война?

По тялото му пробягаха тръпки. Не разбираше.

— Утре ще имаме достатъчно време за това — рече Дайънк. — А сега слушай.

Ноцта отмина.

VII

Бе утрин. Лайт дотича с викове, разплакана, хвърли се в обятията му. Отново се бе променила. Бе станала по-голяма, още по-красива. Тресеше се цялата и се притисна в него.

— Сим, идват за теб!

От коридора се чу шляпането на приближаващи боси крака. Появи се Кайън и се ухили. Той също бе станал по-висок; във всяка ръка държеше по един остър камък.

— А, ето те и теб, Сим!

— Махай се! — яростно викна Лайт и се извъртя към него.

— Не и преди да го вземем с нас — увери я Кайън. После се обърна към Сим и се усмихна. — Разбира се, ако дойде да се бие заедно с нас.

Дайънк се затътри към тях. Клепачите му примигваха често и слабо, размахваше немощно птичите си ръце.

— Махай се! — изписка гневно той. — Това момче е учен. Той работи с нас.

Усмивката на Кайън изчезна.

— Има и по-добра работа за вършене. Отиваме да се бием с хората от далечните скали. — Очите му проблеснаха нетърпеливо. — Сим, ще дойдеш с нас, нали?

— Не, не! — Лайт се вкопчи в ръката му.

Сим я потупа по рамото и се обърна към Кайън.

— Защо ги нападате?

— Ще има по три допълнителни дни за онези, които дойдат с нас.

— Три допълнителни дни! Живот ли?

Кайън кимна твърдо.

— Победим ли, ще живеем единайсет дни вместо осем. В онези скали има някакви особени минерали, които пазят от радиацията! Помисли само, Сим, още три дълги, чудесни дни живот. Ще дойдеш ли с нас?

— Тръгвайте без него — намеси се Дайънк. — Сим е мой ученик!

Кайън изсумтя.

— Върви да мреш, старче. До довечера от теб ще останат само овъглени кости. Кой си ти, че ни заповядваш? Ние сме млади, искаме да живеем по-дълго.

Единайсет дни. Звучеше направо невероятно. Единайсет дни. Сега разбираше защо има война. Кой не би воювал, за да удължи живота си почти наполовина. Толкова много допълнителни дни живот! Да. Наистина, защо не!

— Три допълнителни дни — остро извика Дайънк. — Ако доживеете да им се наслаждавате. Ако не ви убият в боя. Ако. Ако! Никога досега не сте побеждавали. Винаги сте губели!

— Но този път ще победим! — рязко отвърна Кайън.

Сим бе озадачен.

— Но нали всички имаме общи прародители. Защо не живеем заедно в по-добрите скали?

Кайън се разсмя и хвана по-удобно острия камък в ръката си.

— Онези от по-добрите скали се смятат за по-добри от нас. Човек винаги смята така, когато е по-силен. Освен това скалите са по-малки, в тях има място само за около триста души.

Три допълнителни дни.

— Ще дойда — каза Сим на Кайън.

— Чудесно! — Кайън бе зарадван, даже прекалено зарадван от решението му.

Дайънк ахна.

Сим се обърна към него и Лайт.

— Ако се бия и победея, ще съм с половин миля по-близо до кораба. И ще имам три допълнителни дни, през които да се опитам да го достигна. Изглежда, нямам никакъв друг избор.

Дайънк тъжно кимна.

— Това е единственият ти избор. Вярвам ти. Хайде, върви.

— Сбогом — рече Сим.

Старецът го погледна изненадано, после се разсмя, сякаш бе чул шега по свой адрес.

— Точно така — няма да те видя отново, нали? Е, сбогом. — И двамата си стиснаха ръцете.

Излязоха заедно — Кайън, Сим и Лайт, следвани от останалите — всички деца, бързо пораснали и станали млади воини. А пламъчето в очите на Кайън не предвещаваше нищо добро.

Лайт дойде с него. Избираше му камъни и ги носеше. Отказа да се върне, колкото и да я молеше. Слънцето бе зад хоризонта и те бързо се придвижваха през долината.

— Лайт, моля те, върни се!

— И да чакам Кайън да се върне ли? Решил е, че след като умреш, ще стана негова съпруга. — Тя тръсна непокорно невероятните си синьо-бели къдрици. — Оставам с теб. Паднеш ли, падам и аз.

Лицето на Сим стана сурово. Бе висок. Светът се бе смалил през нощта. Децата тичаха на крещящи групички покрай него и търсеха храна. Погледна ги с почуда — нима наистина преди четири дни самият той бе като тях? Странно. Имаше усещането за много повече време, сякаш наистина бе живял хиляда дни. Измеренията на преживени събития и мисли бяха тъй мощни, тъй многоцветни, тъй разнообразни, че не можеше да повярва, че толкова много неща могат да се случат за толкова кратко време.

Бойците тичаха на групички от по двама-трима души. Сим погледна към издигащата се линия малки черни скали. Днес е четвъртият ми ден, каза си. А аз все още не съм се доближил до кораба, до нищо, дори — той чу леките стъпки на Лайт до себе си — до тази, която носи оръжията ми и ми събира узрели ягоди.

Половината му живот бе отминал. Или една трета... Ако спечели битката. Ако.

Тичаше с лекота, уверено, пъргаво. Това е денят, в който усещам най-добре тялото си. Тичам и се храня, храня се и раста, раста и като гледам Лайт, главата ми се замайва. И тя също ме гледа нежно. Това е денят на нашата младост. Дали я пропиляваме? Дали я губим заради една мечта, заради щуротия?

Чу далечен смях. Като дете му се беше учудил. Сега го разбираше. Конкретно този смях се пораждаше от катерене по скалите, от събиране на най-зелените треви, от пиенето на най-опияняващите реколти от утринния лед, от яденето на скални плодове и от докосването на млади устни.

Приблжиха скалите на врага.

Гледаше стройната Лайт. Изпита нова изненада при вида на шията ѝ там, където при докосване можеше да усети пулса ѝ; пръстите ѝ, докосващи неговите, винаги живи и неуморни; и...

Лайт рязко се обърна.

— Гледай напред! — извика тя. — Гледай какво предстои... гледай само напред.

Почувства, че препускат край част от живота си, оставят младостта си край пътя, без да имат време дори да погледнат към нея.

— Писна ми да гледам камъни — отвърна той, без да спира да тича.

— Тогава си намери други!

— Виждам камъни... — Гласът му стана нежен като дланта ѝ. Земята се носеше под него. Сякаш сънено подухваше лек ветрец. — Виждам камъни, образуващи дере с прохладна сянка, където каменните ягоди са многобройни като сълзи. Докосваш камък и ягодите се посипват в беззвучни червени лавини, а тревата е нежна...

— Не го виждам! — Тя ускори крачка и обърна глава в друга посока.

Погледна косъмчетата на врата ѝ, като финия сребрист мъх по прохладната повърхност на камъчетата, който се люлее и от най-слабия дъх. После погледна себе си — стиснал юмруци, летящ с всички сили към смъртта. По ръцете му вече се виждаха издути жили.

Лайт му подаде храна.

— Не съм гладен.

— Яж, дръж си устата пълна — заповяда му остро тя. — Трябва да си силен за битката.

— Богове! — с болка изрева той. — Кой го е грижа за битките!

Пред тях с тъп звук се посипаха камъни. Един мъж падна с разбит череп. Войната бе започнала.

Лайт му даде оръжията. Тичаха мълчаливо, докато не стигнаха бойното поле.

От укрепленията на врага се понесе изкуствена лавина.

Сега само една мисъл владееше ума му. Да убива, да лиши от живот някой друг, за да може да живее той, да се установи тук и да живее достатъчно дълго, за да се опита да стигне до кораба. Извърташе се, мятеше се, грабваше камъни и ги пращаше нагоре. Лявата му

ръка намери плосък каменен щит, с който отбиваше каменната градушка. От всички страни се чуваше тракане. Лайт тичаше с него и го окуражаваше. Двама мъже паднаха повалени пред него с разкъсани до кост гърди, от които на ужасни фонтани бликаше кръв.

Конфликтът беше безсмислен. Моментално разбра колко безумно е това начинание. Никога нямаше да успеят да превземат скалата. Отгоре им се сипеха остри камъни. Десетина мъже паднаха с черни парчета в мозъците си, неколцина бяха със счупени ръце. Един изкрещя, когато бялата кост на коляното му изхвъркна през кожата; плътта бе разпрана от две точно хвърлени парчета гранит. Мъжете се блъскаха един в друг.

Мускулите на бузите му се опънаха; започна да се пита защо изобщо е дошъл тук. Но въпреки това вдигна очи, докато скачаше от една страна на друга, приклякаше и тичаше напред, без да изпуска скалите от поглед. Толкова много искаше да живее тук, да има своя шанс. Трябваше да постигне своето. Но смелостта му беше изчезнала.

Лайт изкрещя пронизително. Обхванат от ужас, Сим се извъртя. Ръката ѝ бе улучена в китката, от ужасната рана се лееше кръв. Тя притисна ръка под мишницата си, за да намали болката. Гневът се надигна и експлодира в него. В яростта си се втурна напред, хвърляше снарядите си с убийствена точност. Видя как един мъж рухна и започна да пада от едното ниво на пещерата към друго. Сигурно крещеше, защото дробовете му бясно се разгъваха и свиваха, гърлото му бе като ожулено, земята летеше стремително под краката му.

Камъкът го удари по главата и го запрати назад. Устата му се напълни с пясък. Вселената изчезна в пурпурни вихрушки. Не можеше да стане. Лежеше и знаеше, че това е последният му ден, последните му минути. Битката кипеше около него. Смътно почувства, че Лайт е клекнала до него. Усети хладните ѝ ръце на главата си. Опита се да го измъкне от бойното поле, но той лежеше и задъхано ѝ казваше да го остави.

— Спрете! — изкрещя нечий глас.

Цялата война като че ли поспря за миг.

— Отстъпваме! — бързо заповяда гласът.

И легнал на една страна, Сим видя как другарите му се обръщат и побягват към къщи.

— Слънцето изгрява, времето ни изтече!

Видя мускулестите им гърбове, вдигащите се и спускащи се напрегнати крака. Мъртвите бяха оставени да лежат на бойното поле. Ранените викаха за помощ. Но нямаше време за тях. Само бързи мъже можеха да пробягат безславно разстоянието до дома и с разкъсващи се дробове да се хвърлят в пещерите, преди палецото слънцето да ги настигне и да ги убие.

Слънцето!

Сим видя някой да тича към него. Кайън! Лайт му помагаше да се изправи и му шепнеше ободрително.

— Можеш ли да вървиш? — попита го.

Той изстена.

— Май да.

— Върви тогава — рече тя. — Върви бавно, после по-бързо и по-бързо. Ще стигнем. Тръгни бавно, внимателно. Ще успеем. Сигурна съм, че ще успеем.

Сим се изправи и се олюля. Кайън стигна до тях; лицето му бе изкривено в странна гримаса, очите му все още горяха от възбудата на битката. Грубо изблъска Лайт, грабна един камък и го запрати точно в глезена на Сим, разкъса плътта му. И всичко това — без нито един звук.

После отстъпи назад, все така мълчаливо, ухилен като животно от нощните планини. Гърдите му се повдигаха тежко, погледът му се местеше от крака на Сим към Лайт и обратно. Накрая успя да си поеме дъх.

— Няма да успее — каза той и кимна към Сим. — Ще трябва да го оставим тук. Хайде, Лайт.

Лайт се метна като котка към Кайън, мъчеше се да достигне очите му, пищеше през оголените си зъби. Пръстите й оставиха дълбоки драскотини по ръцете на Кайън, после и по врата му. Той изруга и отскочи. Тя хвърли камък по него. Той се извъртя със сумтене и избяга още няколко метра.

— Глупачка! — викна презрително. — Ела с мен. Сим ще е мъртъв след няколко минути. Ела с мен!

Лайт му обърна гръб.

— Ще дойда, ако ме носиш.

Изражението на Кайън се промени. Блясъкът в очите му изчезна.

— Няма време. И двамата ще умрем, ако те нося.

Лайт гледаше през него, сякаш го нямаше.

— Носи ме, така искам.

Без да каже нищо повече, Кайън хвърли уплашен поглед към слънцето и побягна. Краката му го отнесоха бързо и не успя да чуе клетвата.

— Дано паднеш и си счупиш врата — прошепна Лайт, гледаше свирепо пресичащия дерето мъж. После се обърна към Сим. — Можеш ли да вървиш?

Болката се стрелна по целия му крак от наранения глезен. Кимна иронично.

— С ходене ще стигнем пещерата за два часа. Хрумна ми нещо, Лайт. Носи ме. — И се усмихна на мрачната си шега.

— Въпреки това ще вървим. Хайде. — Тя го хвана за ръката.

— Не — рече той. — Оставаме тук.

— Но защо?

— Дойдохме тук, за да си намерим дом. Тръгнем ли, ще умрем. Предпочитам да умра тук. Колко време ни остава?

Заедно прецениха колко остава до изгрева.

— Няколко минути — каза тя с безизразен глух глас. Притисна се към него.

По черните скали се появиха пурпурни и кафяви оттенъци, слънцето започна да изпълва света.

Ама че глупак беше! Трябваше да остане и да работи с Дайънк, да мисли и да мечтае.

Обърна се и изрева предизвикателно нагоре към дупките:

— Пратете някого да се бие с мен!

Жилите на врата му се издуха.

Мълчание. Гласът му отекна в скалата. Въздухът започна да се затопля.

— Няма смисъл — рече Лайт. — Няма да ни обърнат внимание.

— Чуйте ме! — извика отново той. Беше прехвърлил цялата си тежест на здравия си крак; раненият пулсираше от болка. Размаха юмрук. — Пратете воин, който да не е страхливец! Няма да се обърна и да тичам към къщи! Дойдох да се бия в честен двубой! Пратете някой, който да се бие за правото върху своята пещера! Ще го убия!

Още мълчание. Вълна от жегата мина над земята, оттегли се.

— Стига бе — подигравателно викна Сим, поставил ръце на голите си бедра, отметнал глава, отворил широко уста. — Нима сред вас няма нито един, който да се осмели да се бие с един сакат?

Мълчание.

— Наистина ли няма?

Мълчание.

— Значи съм ви надценил. Сгрешил съм. Тогава ще остана тук, докато слънцето не смъкне плътта от костите ми на черни люспи, и ще ви ругая така, както заслужавате.

Накрая получи отговор.

— Не обичам да ме ругаят — извика мъжки глас.

Сим се наведе напред, забравил за ранения крак.

Огромен здравеняк се появи от една пещера на третото ниво.

— Слез долу — подкани го Сим. — Слез, дебелако. Убий ме.

Мъжът се намръщи, после бавно заслиза по пътеката. В ръцете му нямаше никакво оръжие. Незабавно във всички отвори се показаха глави. Зрители на драмата.

Мъжът приближи Сим.

— Ще се бием по правилата, ако ги знаеш.

— Ще се уча в движение — отвърна Сим.

Това се хареса на мъжа. Погледна Сим предпазливо, но без неприязън.

— Ето какво ще ти кажа — великодушно предложи той. — Умреш ли, ще дам на спътницата ти подслон и тя ще живее както ѝ се хареса, защото е жена на добър мъж.

Сим бързо кимна и каза:

— Готов съм.

— Правилата са прости. Не се докосваме един друг, само с камъни. Камъните и слънцето ще убият някой от нас. А сега е време...

VIII

Крайчецът на слънцето се показва над хоризонта.

— Аз съм Нхой — каза противникът на Сим, небрежно взе шепа камъни и ги претегли. Сим направи същото. Беше гладен. От много минути не бе ял. Гладът бе проклятието за жителите на тази планета — постоянното настояване на празните стомаси за още и още храна. Кръвта течеше по-слабо във вените му с горещо туптене, гърдите му се вдигаха и отпускаха тежко и нетърпеливо.

— Хайде! — зареваха тристата наблюдатели от скалите. — Хайде! — викаха мъже, жени и деца от корнизите. — Хайде! Започвайте!

Сякаш по техен сигнал изгря слънцето. Нанесе им удар като с плосък нажежен камък. Двамата мъже се олюляха, пот изби по голите им бедра и по кръста, лицата им заблестяха, сякаш бяха от стъкло.

Нхой премести огромната си тежест от единия крак на другия и погледна слънцето, сякаш не бързаше да се бие. После мълчаливо, без никакво предупреждение, изстреля едно камъче с едно стряскащо движение на палеца и показалеца. Улучи Сим по бузата и го накара да отстъпи назад; непоносимата болка се стрелна като ракета нагоре по ранения крак и избухна в нервна експлозия в корема му. Той усети вкуса на кръв от наранената си буза.

Нхой се движеше спокойно. Още три бързи движения на магическите му ръце и три мънички, на вид безобидни камъчета полетяха като свистящи птици. Всяко намери целта си. Нервните центрове на тялото му! Едно камъче удари корема му, така че храната от последните десет часа едва не изскочи навън. Второ го улучи по челото, трето — в шията. Сим рухна на горещия пясък. Коляното му почти рязко изтрака върху твърдата земя. Лицето му изгуби цвят, през плътно стиснатите му горещи клепачи избиха сълзи. Но докато падаше, успя с невероятен пристъп на сила да запрати цялата си шепа камъни!

Те полетяха във въздуха. Един, само един улучи Нхой. В лявото око. Нхой изстена и го затули с длан.

От Сим се изтръгна горчив смях. Поне сега получи своя триумф. Окото на противника. Това щеше да му даде... Време. Богове, помисли си той през спазмите в стомаха, докато се мъчеше да си поеме дъх. Това е свят на Времето. Дайте ми още мъничко, съвсем мъничко!

Останал с едно око, олюлявайки се от болка, Нхой бомбардираше с камъни гърчещото се тяло на Сим, но мерникът вече му изневеряваше, камъните прелитаха край противника му, а ако улучаха, то ударите им бяха съвсем слаби.

Сим с мъка се понадигна. С крайчеца на окото си зърна Лайт, която чакаше, вираше се в него, устните ѝ изговаряха ободряващи и окуражаващи думи. Той се къпеше в собствената си пот, сякаш отгоре му се изливаше порой.

Слънцето вече съвсем се бе вдигнало над хоризонта. Можеше да се подуши. Камъните блестяха като огледала, пясъкът се раздвижи, завря. Долината се напълни с миражи. Вместо пред един Нхой Сим се озова пред дузина, всеки изправен, готов да запрати поредния снаряд. Дузина воини, блестящи заплашително в златното сияние на деня, вибриращи като бронзови гонгове!

Сим отчаяно си поемаше дъх. Ноздрите му горяха, устата му жадно гълташе огън вместо кислород. Дробовете му пламтяха като копринени факли, тялото му гореше. Потта избиваше от порите му и моментално се изпаряваше. Усети как се съсухря, как се сбръчква сам в себе си, представи си се такъв, какъвто бе баща му — стар, сбръчкан, безсилен! Къде бе пясъкът? Можеше ли да се движи? Да. Светът се гърчеше под него, но сега той се бе изправил на крака.

Нямаше да има още борба.

Разбра го от мърморенето откъм скалата. Изгорелите от слънцето лица на зрителите крещяха, подиграваха му се и окуражаваха своя воин.

— Изправи се, Нхой, пази силите си! Изправи се и се поти! — И Нхой се изправи, като се олюляваше леко, постоянно, като махало, побутвано от нажежения до бяло огнен дъх от небето. — Не се движи, Нхой, пази сърцето си, пази силите си!

— Изпитанието, изпитанието! — викаха хората отгоре. — Изпитанието на слънцето!

И това бе най-тежката част от двубоя. Сим присви болезнено очи към изкривените очертания на скалата. Стори му се, че вижда родителите си: баща си с изписано поражение на лицето и горящи зелени очи; майка си, чиято коса се развяваше като сив пушек на огнения вятър. Трябваше да стане заради тях, да живее заради тях и с тях!

Лайт тихо изхлипа зад него. Чу се шепот на плът върху пясък. Бе паднала. Той не смееше да се обърне. Усилието от обръщането щеше да го повали и да го хвърли в бездната на болката и мрака.

Коленете му се подгънаха. Падна ли, ще остана да лежа тук и ще се превърна в пепел, помисли си. Къде е Нхой? Тук, на няколко метра от него, наведен, облян в пот, сякаш е бил удрян с огромни чукове по гръбнака.

Падай, Нхой! Падай! Падай, падай! Падай, за да мога да заема жилището ти!

Но Нхой не падаше. Едно по едно камъчетата в полуотворената му лява ръка се изсипваха върху нажежения пясък; устните му се дръпнаха назад, слюнката върху тях завря, очите му се изцъклиха като от стъкло. Но не падаше. Волята му за живот бе огромна. Сякаш висеше като вързан на конец.

Сим падна на едно коляно.

— А-а-а! — разбиращо възкликнаха гласовете от скалата. Гледаха смърт. Сим вдигна глава, усмихваше се механично, нелепо, сякаш го бяха хванали в някаква глупава простъпка. „Не, не!“ — сънено настоя той и отново се изправи. Болката бе толкова силна, че отекваше навсякъде в него. Всичко наоколо бръмчеше, пържеше се, вреше. Високо горе падна лавина — беззвучно, като театрална завеса. Цареше пълна тишина, ако не се броеше постоянното бръмчене. Видя петдесет образа на Нхой, облечени в доспехи от пот, с изцъклени от болка очи, изскочили скули, опънати устни като белеца се кожа на изсъхващ плод. Но конецът все още го държеше.

— Сега — промърмори завалено Сим с дебел, изпечен език между нажежените зъби. — Сега ще падна, ще лежа и ще сънувам.

Каза го бавно, сякаш да продължи удоволствието си. Обмисляше го. Знаеше как трябва да се направи. И щеше да го направи

внимателно. Вдигна глава да види дали има публика.

Всички бяха изчезнали!

Слънцето ги бе прогонило вътре. Всички без един-двама смелчаци. Сим се разсмя като пиян и се загледа как потта се събира в мъртвите му длани, колебае се, пада надолу към пясъка и се изпарява на половината път.

Нхой падна.

Невидимият конец бе прерязан. Нхой падна по корем и от устата му бликна кръв. Очите му се бяха обърнали в бяло, безчувствено безумие.

Нхой падна. Паднаха и петдесетте му илюзорни двойници.

През цялата долина пееха и стенеха ветрове. Сим видя синьо езеро, подхранвано от синя река, ниски бели къщи край реката, хора влизаха и излизаха от къщите и се разхождаха сред високи зелени дървета. Дървета, по-високи от седем мъже, наредени край реката-мираж.

„Сега вече мога да падна — обясни Сим на самия себе си. — Право... в... това... езеро“.

Полетя напред.

Смая се, когато усети как нечии ръце го спират насред падането, повдигат го и бързо го отнасят високо в гладния въздух като запалена факла.

Колко странна е смъртта, помисли си той и мракът го обгърна.

Събуди се от усещането за хладка вода по бузите си.

Боязливо отвори очи. Лайт държеше главата му в скута си и пръстите ѝ поднасяха храна към устата му. Бе ужасно гладен и уморен, но страхът незабавно прогони всичко това. Помъчи се да се надигне, огледа непознатите контури на пещерата.

— Колко време е минало? — запита настоятелно.

— Още е денят на двубоя. Спокойно — отвърна тя.

— Същият ден!

Тя развеселено кимна.

— Не си изгубил нищо от живота си. Това е пещерата на Нхой. Намираме се вътре в черната скала. Ще живеем три дни повече. Доволен ли си? А сега лягай.

— Значи Нхой е мъртъв? — Падна задъхан назад, сърцето му блъскаше в гръдния кош. Отпусна се бавно. — Спечелил съм. Спечелил съм! — прошепна той.

— Нхой е мъртъв. И ние едва не умряхме. Внесоха ни точно навреме.

Той започна да яде лакомо.

— Нямаме време за губене. Трябва да съберем сили. Кракът ми... — Погледна го, опипа го. Глезенът му бе превързан с дълги жълти треви, болката бе изчезнала. Пред очите му страховитото туптене на тялото му работеше и лекуваше под превръзката. *Трябва да се оправи до залез, помисли си той. Трябва.*

Стана и закуцука из пещерата като уловено животно. Усети погледа на Лайт върху себе си. Не можеше да я погледне в очите. Накрая се обърна безпомощно.

Тя заговори преди него. Гласът ѝ бе мек.

— Искаш да продължиш към кораба ли?

Той пое дъх, издиша.

— Да.

— Не можеш ли да изчакаш до сутринта?

— Не.

— Тогава ще дойда с теб.

— Не!

— Започна ли да се бавя, остави ме. За мен тук няма нищо.

Дълго сезираха един в друг. Той уморено сви рамене.

— Добре. Не мога да те спра, ясно е. Ще идем заедно.

IX

Чакаха при входа на новата си пещера. Слънцето залезе. Камъните изстинаха достатъчно, за да може да се стъпва по тях. Почти бе време да изскочат и да се затичат към далечното проблясащо метално зърно на далечната планина.

Скоро щяха да се изсипят дъждовете. И Сим си помисли за видяното — как дъждовете се събират в потоци, а те в реки, които всяка вечер прорязват нови корита. Една вечер реката тече на север, на следващата — на североизток, а третата — на запад. Долината постоянно се разрязваше и бележеше от пороите. Земетресения и лавини запълваха старите корита. На тяхно място се появяваха нови. Именно мисълта за реката и посоките ѝ го занимаваше часове наред. Може би бе възможно... Е, сам щеше да види дали е възможно.

Забеляза, че животът в тази нова скала е забавил пулса му и всички жизнени процеси. Резултат от минералите, от защитата против слънчевата радиация. Животът бе все още бърз, но не толкова, колкото преди.

— Хайде, Сим! — викна Лайт.

Затичаха се. Тичаха между два вида смърт — гореща и студена. Заедно, обърнали гръб на скалите, напред към далечния, примамващ ги кораб.

Никога през живота си не бяха тичали така. Звукът от бягащите им крака отекваше силно над огромните каменни плочи надолу по дерета, нагоре по склонове, отново надолу и отново нагоре. Дробовете им бясно гълтаха и изпускаха въздух. Зад тях скалите избледняха, превърнаха се в някакви дребни неща, до които никога нямаше да могат да се върнат.

Не се хранеха. Бяха се натъпкали до пръсване в пещерата, за да пестят време. Сега оставаше единствено бягането — повдигане на крака, балансиране със свита в лакътя ръка, конвулсия на мускули, издишване на въздух, който отначало бе горещ, а сега ставаше все по-хладен.

— Гледат ли ни? — Задъханият глас на Лайт достигна до него през ударите на сърцето му.

Кой? Знаеше отговора. Скалните хора, разбира се. Колко време бе минало от последното подобно състезание? Хиляда дни? Десет хиляди? Колко време бе минало, откакто последният бе решил да рискува и бе спринтирал, следен от цялата цивилизация, през деретата и изстиващата равнина? Дали влюбените преставаха да се смеят за миг, загледани в черните точки — мъжа и жената, втурнали се към своята съдба? Дали децата, нагъващи новите плодове, спираха игрите си да видят как двама души се състезават с времето? Имаше ли подигравателни викове? Дали ги наричаха глупаци, идиоти? И сред всички тези викове дали се намираха хора, които да се молят за тях, да се надяват, че ще стигнат кораба?

Сим бързо погледна небето, което бе започнало да потъмнява с приближаването на нощта. Изневиделица се появиха облаци и лек дъжд премина през едно дърво на двеста метра пред тях. Мълния удари далечните планини и раздвиженият въздух се изпълни с острата миризма на озон.

— Половината — задъхано рече Сим и видя как Лайт се обръща и с копнеж поглежда обратно към живота, който напуснаше. — Сега е времето, ако решим да се връщаме. След минута...

Гръм проехтя в планините. Няколко камъка се свлякоха и бързо се превърнаха в огромна чудовищна лавина, която потъна в една дълбока цепнатина. Дъждовни капки покриха гладката бяла кожа на Лайт. След минута косата ѝ блестеше от водата.

— Вече е късно — надвика тя шляпането на собствените си боси крака. — Трябва да продължаваме напред!

И наистина бе късно. Сим прецени разстоянията — връщане вече нямаше.

Кракът започна да го боли. Намали темпото. Изведнъж задуха вятър. Студен вятър, хапещ кожата. Но той идваше от скалите зад тях и им помагаше, вместо да ги забавя. Добра поличба? Не.

Защото с всяка минута все повече се уверяваше колко лошо е преценил разстоянието. Времето се стопяваше, но все още бяха на огромно разстояние от кораба. Не каза нищо, но безсилният гняв срещу слабите му мускули извика в очите му горещи сълзи.

Знаеше, че Лайт мисли същото. Но продължаваше да лети като бяла птица до него, сякаш едва докосваше земята. Чуваше дишането ѝ — въздухът свистеше в гърлото ѝ като шепота на остър нож, изваждан от канията.

Половината небе бе тъмно. Първите звезди надникваха зад дългите черни облаци. Мълния остави разкривената си диря покрай гребена пред тях. Бурята се нахвърли върху тях с цялата мощ на поройния дъжд и електрически експлозии.

Подхлъзваха се по покрити с мъх камъни. Лайт падна и бързо стана, проклинаше. Тялото ѝ бе издраскано и кално. Дъждът я изми.

И с рев се стовари върху Сим. Напълни очите му и потече на реки надолу по гръбнака му. Прииска му се да реве заедно с него.

Лайт падна и остана да лежи. Дишаше с мъка, гърдите ѝ трепереха.

Той я вдигна.

— Тичай, Лайт, моля те, тичай!

— Остави ме, Сим. Продължавай нататък! — Дъждът пълнеше устата ѝ. Водата бе навсякъде. — Безсмислено е. Продължавай без мен.

Стоеше, измръзнал и безсилен, мислите му замираха, пламъкът на надеждата постепенно угасваше. Светът се изпълни с мрак, студени порои вода и отчаяние.

— Тогава ще вървим — рече той. — Ще вървим и ще си почиваме.

Изминаха петдесетина метра — бавно, без да бързат, като деца на разходка. Дерето пред тях се напълни с вода, която течеше с ромон към хоризонта.

Сим извика. Задърпа Лайт и отново се хвърли напред.

— Ново корито — каза и посочи. — Всеки ден дъждът прорязва ново речно корито. Хайде, Лайт!

Наведе се над водата. Гмурна се и повлече Лайт със себе си.

Течението ги понесе като парченца дърво. Бореха се да държат главите си над водата, водата пълнеше устата и носовете им. Земята летеше от двете им страни. Стиснал с все сили пръстите на Лайт, Сим усещаше как течението го подмята, видя блясъка на светкавици високо в небето и в него отново се роди ожесточена надежда. Вече не можеха

да тичат — какво пък, тогава щяха да оставят водата да го прави вместо тях.

Новата недълговечна река ги блъскаше в скалите, разпаряше раменете им, ожулваше краката им.

— Насам! — надвика Сим гръмотевичния залп и загреба лудешки към отсрещния бряг. Планината с кораба бе точно пред тях. Не биваше да я пропуснат. Бореха се във водата и тя ги залепи за брега. Сим скочи, улови се за един надвиснал камък, хвана Лайт с крака и се набра нагоре.

Бурята спря толкова бързо, колкото и бе започнала. Светкавиците угаснаха. Дъждът спря. Облаците се стопиха в небето. Вятърът прошепна нещо и млъкна.

— Корабът! — Лайт лежеше на земята. — Корабът, Сим. Това е планината на кораба!

А сега приближаваше студът. Убийственият студ.

Насилиха се да продължат нагоре по склона, олюляваха се като пияни. Студът се плъзна по крайниците им, проникваше в артериите им като отрова и ги забавяше.

Пред тях, потънал в свежо сияние, лежеше корабът. Беше като сън. Сим не можеше да повярва, че са толкова близо до него. Двеста метра. Сто и седемдесет.

Земята започна да се покрива с лед. Подхлъзваха се и падаха непрекъснато. Зад тях реката се превърна в твърда студена синьо-бяла змия. Няколко последни капки дъжд паднаха като градушка.

Сим се облегна с цялата си тежест върху туловището на кораба. Та той го докосваше! Докосваше го! Чу как Лайт хлипа със сковано гърло. Това под дланите му бе метал, кораб. Колко други го бяха докосвали през дългите дни? Двамата с Лайт бяха успели!

Изведнъж вените му се смразиха още повече.

Къде бе входът?

Тичаш, плуваш, едва не се давиш, проклинаш, потиш се, трепеш се, стигаш планината, изкачваш я, блъскаш по метала, крещиш от облекчение, а накрая... накрая не можеш да намериш входа.

Помъчи се да се овладее. Заповяда си да обиколи кораба — бавно, но не прекалено бавно. Металът се плъзна под търсещите му длани — толкова студен, че мокрите му от пот ръце едва не се

залепиха за него. Хайде, а сега от другата страна. Лайт вървеше до него. Студът ги държеше като в юмрук. Започна да стиска.

Входът.

Метал. Студен неподатлив метал. Тънка цепка по края на люка. Забравил всякаква предпазливост, той заудря по нея. Стомахът му кипеше от студ. Пръстите му се вкочаниха, очите му бяха почти замръзнали в очните кухини. Блъскаше с все сили, търсеше и крещеше срещу металната врата.

— Отваряй се! Отваряй се! — Олюля се. Удари нещо...
Щракане!

Люкът въздъхна. Вратата меко се завъртя странично и потъна навътре с шепот на метал и гумени уплътнения.

Видя как Лайт тича напред, сграбчва гърлото си и потъва в малката светла кабина. Затътри се механично след нея.

Люкът се затвори херметично зад него.

Не можеше да си поеме дъх. Сърцето му започна да бие побавно, да спира.

Сега бяха хванати вътре в кораба и нещо се случваше. Той падна на колене, давеше се, мъчеше се да си поеме въздух.

Корабът, при който бе дошъл с надеждата да намери спасение, сега замъгляваше мозъка му, отравяше го. С някакъв уморен, заглъхващ ужас Сим разбра, че умира.

Мрак.

Смътно усещаше как минава времето, как мисли, бори се да накара сърцето си да забие по-бързо, по-бързо... Да накара очите си да се фокусират. Но соковете в тялото му се движеха бавно през укротените му вени, усещаше безкрайно забавения си, приспан пулс — туп, пауза, туп, пауза, туп.

Не можеше да помръдне нито ръка, нито крак, нито дори пръст. Нужно бе огромно усилие, за да повдигне тежащите цели тонове клепачи. Не можеше дори да обърне глава към лежащата до него Лайт.

Някъде отдалеч чуваше неравномерното ѝ дишане. По същия начин ранената птица шумоли със сухите си омачкани пера. Бе толкова близо, че почти усещаше топлината ѝ; и в същото време изглеждаше безкрайно далеч.

Изстивам! — помисли си той. Това ли е смъртта? Забавянето на кръвта, на сърцето ми, изстиването на тялото, бавният ход на мислите?

Взираше се в тавана на кораба. Проследи сложната система тръби и машини. Предназначението на кораба, начинът му на действие — цялото това познание се просмукваше в него. Започна да разбира в нещо като изтощено откровение какво представляват нещата, върху които се спира погледът му. Бавно. Много бавно.

Ето някакъв уред с блестящ бял циферблат.

Предназначението му?

Напрегна се върху задачата, сякаш се намираше под водата.

Хората са използвали този циферблат. Докосвали са го. Поправяли са го. Инсталирали са го. Сънували са го, преди да го създадат, преди да го инсталират, преди да го поправят, докосват и използват. Циферблатът съдържаше спомена за предназначението и начина на изработката му, самата му форма бе спомен като от сън и казваше на Сим защо и за какво е бил създаден уредът. След време, като гледаше всяко едно нещо, можеше да извлича нужното му познание. Някаква смътна част от него се пресягаше, правеше дисекция на нещата, анализираше съдържанието им.

Този циферблат измерваше време!

Милиони часове време!

Но как е възможно това? Очите на Сим се разшириха, в тях заблестяха горещи пламъчета. Къде бяха човешките същества, на които им трябваше подобен инструмент?

Кръвта запулсира зад очите му. Той ги затвори.

Обхвана го паника. Денят отминаваше. Лежа тук, помисли си той, а животът ми изтича покрай мен. Не мога да помръдна. Младостта ми отминава. Колко време ще мине, преди да съм в състояние да се движа?

През нещо като отвор видя как нощта отминава, настъпва денят, отминава и отново настъпва нощ. Звездите проблясваха мразовито.

Ще лежа тук четири или пет дни, ще се сбръчквам и съсухрям, помисли си. Корабът няма да ми позволи да се движа. По-добре да бях останал в родната ми скала и да се наслаждавам на краткия си живот. Каква полза, че дойдох тук? Пропуснах всички вечери и утрини. Никога не ще докосна Лайт, макар да е тук до мен.

Бълнуване. Умът му се понесе нанякъде. Мислите му се мятаха из металния кораб. Надуши острата миризма на метал. Чуваше как се свива корпусът през нощта и как се отпуска денем.

Утро.

Толкова бързо — и ново утро!

Днес щях да съм напълно възмъжал. Стисна зъби. Трябва да стана. Трябва да се движа. Трябва да се насладя на това време.

Но не помръдна. Чувстваше как кръвта му сънено се изпомпва от едната камера на сърцето му към другата, как оттам потича през мъртвото му тяло, за да бъде после пречистена от разгъващите се и свиващи се бели дробове.

Корабът се затопляше. Някъде изщрака машина. Температурата автоматично започна да се понижава. Въздухът в помещението се раздвижи.

Отново нощ. И още един ден.

Лежеше и гледаше как отминават четири дни от живота му.

Не се опита да се бори. Нямаше смисъл. Животът му свършваше.

Вече не искаше да обърне глава. Не искаше да види Лайт с лице като на измъчената си майка — клепачи като сива пепел, очи като очукан, издраскан от пясък метал, бузи като ерозирани камъни. Не искаше да вижда шия като изсъхнала пожълтяла трева, ръце като дим от огнище, гърди като изсъхнали кори и коса на сплъстени кичури като влажни сиви плевели!

А той? Как изглеждаше самият *той*? Дали челюстта му бе отпусната, очите — хлътнали, челото — покрито с бръчките на старостта?

Силите му започнаха да се връщат. Бавният ритъм на сърцето му го изумяваше. Сто удара в минута. Невъзможно. Усещаше се толкова хладнокръвен, така спокоен.

Главата му се наклони на една страна. Впери поглед в Лайт. Извика от изненада.

Тя бе млада и хубава.

Гледаше, прекалено слаба, за да може да каже нещо. Очите ѝ бяха като мънички сребърни медали, шията — извита като детска ръка. Косата ѝ бе синкав пламък, подхранван от живота на стройното ѝ тяло.

Минали са четири дни, а тя все още бе млада... не, даже по-млада, отколкото когато влязоха в кораба. Все още бе девойка.

Не можеше да повярва.

— Колко ще продължи това? — бяха първите ѝ думи.

— Не знам — предпазливо отвърна той.

— Ние сме все още млади.

— Корабът. Металът му е около нас. Той спира слънцето и онова, което ни състарява.

Очите ѝ се преместиха замислено.

— Значи ако стоим тук...

— Ще си останем млади.

— Още шест дни? Четиринайсет? Или двайсет?

— А може би и повече.

Тя замълча. Мина много време, преди да заговори отново.

— Сим? — Да.

— Хайде да останем тук. Да не се връщаме. Ако се върнем, нали знаеш какво ще ни се случи...?

— Не съм сигурен.

— Няма ли да започнем да остаряваме отново?

Той извърна очи. Загледа се в тавана и часовника с движещата се стрелка.

— Да. Ще се състарим.

— А може да се състарим... моментално. Когато излезем от кораба, това няма ли да е твърде много за нас?

— Може би.

Отново мълчание. Сим започна да движи крайниците си, да ги проверява. Беше много гладен.

— Другите чакат — каза той.

Думите ѝ го накараха да ахне.

— Другите са мъртви — отвърна тя. — Или ще са мъртви след няколко часа. Всички, които познавахме там, сега са старци.

Опита се да си ги представи стари. Сестра му Дарк, прегърбена и оглупяла от времето. Поклати глава и прогони образа.

— Може и да умрат. Но пък са се родили други.

— Хора, които дори не познаваме.

— Но въпреки това са *наши* хора — отвърна той. — Хора, които ще живеят само осем или единайсет дни, ако не им помогнем.

— Но ние сме *млади*, Сим. И можем да *останем* млади!

Не искаше да я слуша. Думите ѝ бяха прекалено примамливи. Да останат тук. Да живеят.

— Вече и без това сме надживели другите — каза той. — Трябват ми работници. Хора, които да излекуват кораба. Сега ние с теб ще се изправим на крака, ще намерим някаква храна, ще се наядем и ще видим дали корабът може да се движи. Страх ме е да се опитам да го задвижа сам. Прекалено голям е. Ще ми трябва помощ.

— Но това означава да тичаме обратно цялото онова разстояние!

— Знам. — Той слабо се повдигна. — Но ще го направя.

— А как ще доведеш хората тук?

— Ще използваме реката.

— Ако има река. Може да е някъде *другаде*.

— Тогава ще чакаме, *докато* се появи. Трябва да се върна, Лайт. Синът на Дайънк ме чака там, сестра ми и брат ти са старци, готови да умрат, и чакат някаква вест от нас...

След дълго мълчание я чу как се движи, как уморено припълъзва до него. Положи глава на гърдите му и със затворени очи го погали по ръката.

— Прости ми. Трябва да се върнеш. Аз съм егоистична глупачка.

Той непохватно докосна бузата ѝ.

— Ти си човешко същество. Разбирам те. Няма какво да ти прощавам.

Намериха храна. Обиколиха кораба. Бе празен. Само в контролната зала намериха останките на мъж, който сигурно е бил главен пилот. Останалите явно бяха напуснали кораба в космоса със спасителните капсули. Пилотът сам бе успял да се приземи тук, недалеч от другите паднали и разбили се кораби. Високото място го бе спасило от наводненията. Самият пилот бе умрял малко след това — сигурно сърцето му не бе издържало. Корабът бе останал тук, почти в обсега на оцелелите, идеално запазен, но притихнал от... от колко хиляди дни? Ако пилотът не бе умрял, животът на прародителите на Сим и Лайт сигурно щеше да е съвсем друг. Докато си мислеше за всичко това, Сим долови зловещия трепет на война. Защо бе избухнала тази война между различни светове? Кой бе победил? Или и двете планети бяха изгубили и така и не се бяха опитали да потърсят оцелели? Кой е бил прав и кой — крив? Народът на Сим ли бе виновник за войната, или не? Сигурно никога нямаше да разберат.

Забързано провери кораба. Не знаеше нищо за устройството му, но се учеше, докато вървеше по коридорите и докосваше машините. Трябваше му само екипаж. Сам човек не можеше да задвижи всичко това. Дланта му докосна нещо заоблено като муцуна. Бързо отдръпна ръка, сякаш се бе опарил.

— Лайт!

— Какво има?

Отново докосна машината и я поглади; ръката му трепереше ужасно, очите му се напълниха със сълзи, устата му се отвори и затвори. Взираше се с любов в уреда, но накрая се обърна към Лайт.

— С това нещо... — тихо заекна той, сякаш не вярваше на собствените си думи. — С... с това нещо мога...

— Какво, Сим?

Той пхна ръка в нещо като чаша с ръчка вътре. През илюминатора пред себе си виждаше далечната редица скали.

— Бояхме се, че може да няма друга река покрай планината, нали? — ликуващо попита той.

— Да, Сим, но...

— *Ще има* река. И аз *ще* се върна, още тази вечер! И ще доведе хората със себе си. Петстотин души! Защото с това нещо мога да прокопая речно корито чак до скалите, водата ще потече по него и ще ме върне бързо заедно с другите! — Той потърка бъчвовидното тяло на машината. — Когато я докоснах, моментално разбрах как действа. Гледай!

Натисна ръчката.

От кораба с писък изскочи нажежен до бяло лъч.

Спокойно и точно Сим започна да изсича речно корито за пороите. Нощта се превърна в ден от гладния лъч.

Трябваше да се върне при скалите сам. Лайт щеше да остане на кораба в случай на неуспех. На пръв поглед обратният път изглеждаше невъзможен. Този път нямаше да има река, която да го понесе бързо към целта му. Трябваше да пробяга цялото разстояние на разсъмване и слънцето щеше да го настигне, преди да е стигнал някакво укритие.

— Значи единственият начин е да се тръгне *преди* изгрева.

— Но така ще замръзнеш, Сим.

— Виж. — Нагласи машината, с която току-що бе изрязал речното корито в скалната основа на долината. Вдигна гладкото дуло на оръжието, натисна ръчката и я остави в това положение. Към скалите се понесе пламък. Сим се зае с мерника и нагласи пламъка да свършва на три мили от кораба. Готово. Обърна се към Лайт.

— Не разбирам — каза тя.

Той отвори люка.

— Студът си го бива, а до изгрева има още половин час. Ще тичам успоредно на пламъка и ще се придържам достатъчно близо до него. Няма да е много горещо, но все пак ще остана жив.

— Не ми изглежда безопасно — възрази Лайт.

— *Нищо* на този свят не е безопасно. — Той тръгна напред. — Ще имам половин час предимство. Би трябвало да е достатъчно, за да стигна скалите.

— Ами ако машината се повреди, докато все още тичаш покрай лъча?

— Хайде да не мислим за това.

Миг по-късно беше навън. Олюля се, сякаш го бяха ритнали в корема. Сърцето едва не се взриви в гърдите му. Средата на планетата го накара отново да живее бързо. Усети как пулсът му се ускорява и кръвта се втурва по вените.

Нощта бе студена като смъртта. Горещият лъч от кораба пресичаше долината и бръмчеше. Тръгна покрай него, съвсем близо до него. Една погрешна стъпка и...

— Ще се върна — викна на Лайт.

И пое заедно с лъча светлина.

В ранната утрин хората от пещерите видяха дългия оранжев пръст и странното белезникаво привидение, което се рееше и тичаше покрай него. Чу се мърморене, стонове и множество благоговейни ахкания и охкания.

И когато най-сетне стигна скалите от своето детство, Сим видя пред себе си куп напълно чужди хора. Нямаше нито едно познато лице. Едва после осъзна колко глупаво е да очаква друго. Един от по-старите го изгледа свирепо.

— Кой си ти? — викна той. — От скалите на врага ли дойде? Как ти е името?

— Аз съм Сим, синът на Сим!

— Сим! — изпищя една старица от скалата над него и с мъка заслиза надолу по каменната пътека. — Сим, Сим, това си *ти*!

Погледна я напълно объркан.

— Но аз не те познавам — промърмори.

— Сим, не ме ли позна? О, Сим, това съм аз! Дарк!

— Дарк!?

Стомахът му се сви. Жената падна в обятията му. Тази стара, треперееща, полусляпа жена бе сестра му.

Горе се появи друго лице. Лице на старец. Жестоко, злобно лице. Погледна Сим и изръмжа.

— Прогонете го! — извика старецът. — Той идва от скалата на врага. Живял е там! Още е млад! Онези, които отидат там, нямат място сред нас. Мръсен предател! — И хвърли камък по него.

Сим отскочи встрани и дръпна и старицата.

Хората нададоха рев. Затичаха към Сим, размахваха юмруци.

— Убийте го, убийте го! — ревеше старецът, а Сим все така не знаеше кой е той.

— Спрете! — Той вдигна ръце. — Дойдох от кораба!

— От кораба ли? — Хората забавиха крачка. Дарк се вкопчи в него, взираше се в младото му лице, объркана от гладките му черти.

— Убийте го, убийте го, убийте го! — изграчи старецът и вдигна нов камък.

— Предлагам ви още десет, двайсет, трийсет дни живот!

Хората спряха. Челюстите им увиснаха. Зяпнаха го невярващо.

— Трийсет дни? — заповтаряха те. — Как?

— Елате на кораба с мен. Вътре в него човек може да живее вечно!

Старецът вдигна камъка, но изхриптя, сразен от апоплектичен удар, и се затъркаля надолу по скалите. Спря в краката на Сим.

Сим се наведе и се загледа в древното лице, в суровите мъртви очи, в дръпнатите устни, в съсухреното неподвижно тяло.

— Кайън!

— Да — изкряка непознатият глас на Дарк зад него. — Врагът ти. Кайън.

Тази вечер двеста души поеха към кораба. Водата потече в новото корито. Сто от тях се удавиха или се изгубиха в студа.

Останалите заедно със Сим се добраха до кораба.

Лайт ги очакваше и отвори широко металната врата.

Седмиците минаваха. Поколения живееха и умираха в скалите, докато учените и работниците се трудеха върху кораба, изучаваха функциите и устройството му.

И ето че на последния ден двайсетина души заеха местата си на различни места в кораба. Очакваше ги нова съдба — пътуването.

Пръстите на Сим докоснаха пластините за управление.

Лайт седна на пода до него, разтърка очи и сънено отпусна глава на коляното му.

— Сънувах — рече тя, загледана някъде надалеч. — Сънувах, че живея в пещери на една студена и гореща планета, където хората остаряват и умират за осем дни.

— Ама че отвратителен сън — отвърна Сим. — Хората не биха могли да живеят в подобен кошмар. Забрави го. Вече си будна.

Леко докосна пластините. Корабът се издигна и излезе в космоса.

Сим беше прав.

Кошмарът най-сетне бе свършил.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.